Lieta Nr. C28489112
SKC-0106/2016

S P R I E D U M S

Rīgā 2016. gada 26. jūlijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:

tiesnesis referents A. Keišs

tiesnese A. Briede

tiesnesis I. Bisters

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" kasācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013. gada 29. maija spriedumu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ 2012. gada 7. decembrī Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā cēlusi maza apmēra prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu atlīdzināšanu.

Pieteikumā norādīts, ka 2011. gada janvārī tika appludināts prasītājai piederošais dzīvoklis /adrese A/, Rīgā, nodarot bojājumus dzīvojamai telpai.

Dzīvojamās mājas apsaimniekotājas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" izveidotā komisija 2011. gada 7. janvārī apsekoja prasītājai piederošo dzīvokli un konstatēja, ka dzīvojamās telpas appludināšanas cēlonis ir ēkas karnīzes un ārējo nokrišņu noteces tekņu apledojums.

Prasītājas uzdevumā sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk SIA) "REALTY JA" darbinieki sastādīja dzīvokļa /adrese A/, Rīgā, kosmētiskajam remontam nepieciešamo materiālu izmaksu 546,36 Ls tāmi.

SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" atsakās labprātīgi atlīdzināt prasītājai zaudējumus, kas viņai nodarīti dzīvokļa appludināšanas rezultātā, ko izraisīja dzīvojamās mājas apsaimniekotājas bezdarbība, proti, savlaicīga sniega un apledojuma nenotīrīšana no ēkas jumta.

Prasība pamatota ar Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 "Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanas, tehniskās apkopes un kārtējā remonta noteikumi" 17.2. un 17.14. punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma l. panta 5. punktu, 4. panta 3. punktu, 6. panta otrās daļas 1. punkta "c" apakšpunktu, 16. panta pirmo un otro daļu, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma l. panta 3. un 4. punktu, 3. panta ceturto daļu, 13. panta otro daļu, 14. panta otrās daļas 1. punktu, Civillikuma 1773., 1775. un 1779. pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013. gada 29. maija spriedumu apmierināta /pers. B/ prasība.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

Tiesa atzina par pierādītu, ka dzīvokļa /adrese A/, Rīgā, appludināšana notika SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" bezdarbības dēļ, proti, dzīvojamās mājas apsaimniekotāja savlaicīgi nenotīrīja no ēkas jumta sniegu un apledojumu. Līdz ar to tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1779. pantu, atzina, ka atbildētājai ir pienākums atlīdzināt prasītājai radušos zaudējumus.

Savukārt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" iebildumus, ka aprēķinātās atlīdzības summa neatbilst dzīvojamās telpas appludināšanas rezultātā radīto bojājumu apmēram, kas norādīts 2011. gada 7. janvāra aktā Nr. 60 (bojātā platība 5,5 m^2), tiesa atzina par nepamatotiem. Tiesas ieskatā atbildētāja nav pierādījusi savu iebildumu pamatotību, proti, ka SIA "REALTY JA" sastādītajā tāmē iekļauto materiālu izmaksu kopsumma neatbilst dzīvojamās telpas atjaunošanas faktiskajiem izdevumiem. Tāpat atbildētāja nav iesniegsi sertificēta speciālista vai neatkarīga eksperta sastādītu remontdarbu izmaksu tāmi, lai varētu argumentēti apstrīdēt prasības pieteikumā minēto zaudējumu apmēru.

[3] Par minēto spriedumu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" iesniedza kasācijas sūdzību, kurā lūdz spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai.

Sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Taisot spriedumu, pārkāpta Civilprocesa likuma 193. panta piektā daļa, jo nav norādīti normatīvie akti, pēc kuriem tiesa vadījusies, nosakot zaudējumu atlīdzības apmēru.

Tāpat pārkāpts Civilprocesa likuma 93. un 97. pants, jo pierādījumu pārbaude nav veikta atbilstoši likuma prasībām.

[3.2] Strīda izšķiršanā piemērojams Civillikuma 1792. pants, kas noteic, ka zaudējumu apmērs nosakāms pēc lietas vērtības laikā, kad izdarīta prettiesiskā darbība, proti, zaudējumu apmērs samērojams ar dzīvokļa īpašuma stāvokli pirms tā appludināšanas. Tiesa minēto normu nav piemērojusi, atstājot bez ievērības apstākli, ka prasītāja veikusi ne tikai appludināšanas rezultātā bojāto vietu, bet gan visa dzīvokļa remontu.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kura to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473. panta pirmā daļa, Augstākās tiesas Civillietu departaments atzīst, ka pārsūdzētais spriedums atceļams šādu apsvērumu

dēļ.

Civillikuma 1772. pants noteic, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Lietā nav strīda par to, ka 2011. gada janvārī tika appludināts prasītājai piederošais dzīvoklis /adrese A/, Rīgā, nodarot bojājumus dzīvojamai telpai.

Tiesa atzina par pierādītu, ka sakarā ar dzīvokļa appludināšanu, kas notika SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" vainojamas rīcības dēļ, proti, no dzīvojamās mājas jumta savlaicīgi netika notīrīts sniegs un apledojums, /pers. B/ radušies zaudējumi, kurus atbildētājai saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu ir pienākums atlīdzināt prasītājai.

Piedzenamās zaudējumu atlīdzības apmēru tiesa pamatojusi ar SIA "REALTY JA" 2011. gada 23. jūnijā sastādīto tāmi, kurā norādīts, ka dzīvokļa /adrese A/, Rīgā, kosmētiskā remonta veikšanai nepieciešamo materiālu izmaksas ir 546, 36 Ls.

Minētajā tāmē iekļauta dzīvokļa (viesistabas, bērnu istabas un virtuves) sienu 102,5 m^2 platībā remontam nepieciešamo tapešu, tapešu līmes, sienu izlīdzinātāja, universālās grunts un palīgmateriālu cena kopsummā 294 Ls.

Tāpat tāmē iekļauta dzīvokļa griestu 34 m^2 platībā remontam paredzētā mitrumizturīgā reģipša (11 loksnes – 34,32 m^2), špahteļmasas, griestu krāsas un palīgmateriālu cena kopsummā 183,53 Ls, kā arī palodžu cena 44,13 Ls un transporta pakalpojumi 24 Ls.

Savukārt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" izveidotās komisijas 2011. gada 7. janvārī sastādītā akta Nr.60, ko bez iebildēm parakstījusi /pers. B/, redzams, ka prasītājai piederošajam dzīvoklim appludināšanas rezultātā nodarīti šādi bojājumi: dzīvojamās istabās sienām bojātas tapetes 3,5 (3 + 0,5) m^2, griestiem krāsojums 0,1 m^2 un virtuvē sienām bojātas tapetes 2 m^2, griestiem bojātas tapetes 0,2 m^2 platībā, kā arī logu ailes 0,2 m^2.

Tagadējās (esošās) mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi. Ķermeniskas lietas īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājumu dēļ attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu sākotnējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis mantas samazinājums, citiem vārdiem, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā (*sk. Senāta 2008. gada 29. oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-332*).

Civillikuma 1792. pants noteic, ja zaudējumu atlīdzības prasījums izriet nevis no līgumiskas saistības pārkāpuma, bet no darbības, kas pati par sevi bijusi prettiesīga, tad zaudējuma vērtējums samērojams ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā.

No šīs tiesību normas nepārprotami izriet, ka zaudējumu apmērs nosakāms pēc lietas vērtības laikā, kad izdarīta prettiesiskā darbība. Minētās tiesību normas izpratnē atlīdzinājumam jābūt tādam, lai atjaunotu stāvokli, kāds pastāvēja pirms prettiesiskās darbības veikšanas, bet ne lielākam par to *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2003. gada 7. maija spriedumu lietā Nr. SKC – 255; 2009. gada 3. jūnija spriedumu lietā Nr. SKC – 169; 2010. gada 24. novembra spriedumu lietā Nr. SKC – 234, 2011. gada 26. janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-40).*

Pamatots ir kasācijas sūdzības arguments, ka ar tiesas spriedumu piedzītā zaudējumu atlīdzības summa neatbilst dzīvojamai telpai appludināšanas rezultātā nodarīto bojājumu apmēram, kas norādīts 2011. gada 7. janvāra aktā Nr. 60 (bojātā platība 5,5 m^2) un ko prasītāja nav apstrīdējusi.

Aplūkojamā gadījumā prasības pieteikumā norādītais zaudējumu atlīdzības apmērs bija jāsamēro ar bojājumu apmēru un tam jābūt tādam, lai atjaunotu stāvokli, kāds pastāvēja pirms dzīvokļa appludināšanas, proti, tiesai bija jānosaka nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā dzīvojamā telpa atgūtu savu sākotnējo stāvokli.

Tiesa atlīdzināmo zaudējumu apmēra noteikšanai par pamatu ņēmusi SIA "REALTY JA" 2011. gada 23. jūnijā sastādīto dzīvokļa /adrese A/, Rīgā, kosmētiskā remonta veikšanai nepieciešamo materiālu izmaksu tāmi, neapsverot, vai visas tajā norādītās pozīcijas attiecināmas uz dzīvojamās telpas iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu.

Spriedumā nav argumentu, kādēļ zaudējumu atlīdzības summā iekļaujama, piemēram, griestu ieklāšanai paredzētā mitrumizturīgā reģipša un sienu izlīdzinātāja vērtība, jo pierādījumi, ka appludināšanas rezultātā nodarīto bojājumu novēršanai ir nepieciešami šādi materiāli, lietā nav atrodami.

[5] Līdz ar to pārsūdzēto spriedumu nevar atzīt par pamatotu, tādēļ tas atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474. panta 2. punktu, Augstākās tiesas Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Atcelt Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013. gada 29. maija spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Atmaksāt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" drošības naudu 284,57 EUR (divi simti astoņdesmit četrus *euro* un 57 centus).

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis	A. Keišs
Tiesnese	A. Briede
Tiesnesis	I. Bisters